

Gábor Edina

Álmok és érvek a 21 órás munkahét mellett

2010. december 2.

Országos
Egészségfejlesztési
Intézet

The New Economics Foundation

- „think-and-do tank” szervezet
(<http://www.neweconomics.org/>)
- Cél: az életminőség javítása olyan innovatív javaslatok révén, amelyek kihívást jelentenek a hagyományos gazdasági, környezeti és társadalmi gondolkodással szemben
- 2010. február: **tanulmány a 21 órás munkahét bevezetéséről szóló javaslatról**
 - Cél: a munkáról és az időről alkotott elképzelések radikális megváltoztatása, megkérdőjelezni, mi a „normális”?

Heti 21 órás fizetett munka, mint megoldás az összetett társadalmi válságra

Kiinduló probléma:

„Azért élünk, hogy dolgozzunk, azért dolgozunk, hogy pénzt keressünk, és azért keresünk pénzt, hogy fogyasszunk.”

Következmények:

- Túlórázás
- Fogyasztói társadalom
- Fokozott szén-dioxid kibocsátás
- Szegénység
- Munkanélküliség
- A jóllét hiánya
- Társadalmi egyenlőtlenség
- Időhiány: nincs idő törődni egymással és élvezni ez életet

Heti 21 órás fizetett munka

Miért 21 óra? Átlagosan heti *19,6 órát töltünk fizetett munkával* (a munkavállalási korban lévők: foglalkoztatottak, munkanélküliek, inaktívak) és heti *20,4 órát nem fizetett munkával* – házimunkával, gyerekek és/vagy családtagok gondozásával (*British Time Use Surveys, 2005*)

A munka értéke

- A fizetett munkának, és a jobban fizetett munkának általában nagyobb értéket tulajdonítunk a pénz miatt
- A munka értéke azonban nemcsak a rövid távú pénzügyi haszonnal mérhető, hanem összetett tényezőkkel: pl. milyen közép-és hosszú távú hatásai vannak a munkának a társadalomra, a környezetre és a gazdaságra
- 2005-ös adatok szerint a házimunkával és a gyermekek gondozásával töltött átlagidő pénzügyi értéke a minimálbérrel (!) számolva a brit GDP 21%-a

Heti 21 órás fizetett munka

Támogató érvek – hármas érvrendszer

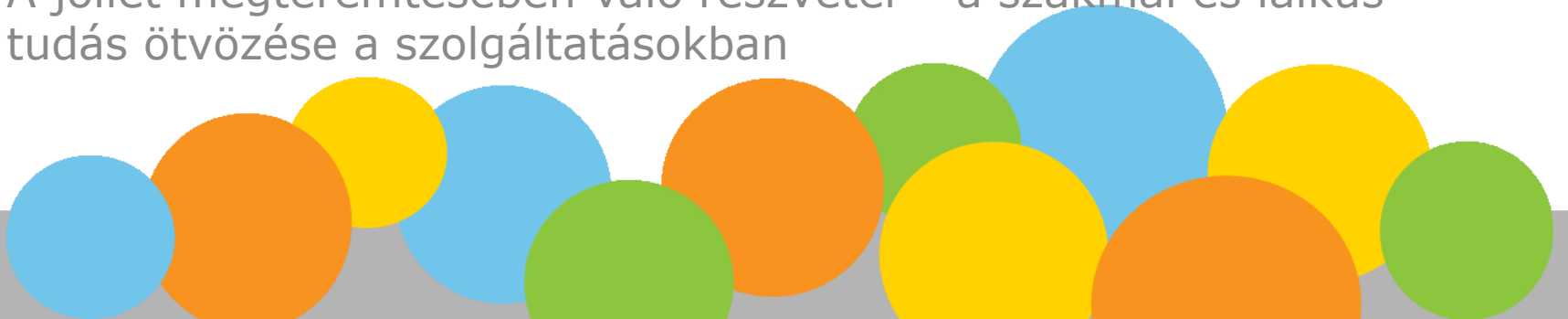
- 1. A természet védelme** – kevesebb fogyasztás, kevesebb szén-dioxid kibocsátás, több idő gyalogos, kerékpáros közlekedésre, háztáji termelésre, nem materiális javak felé való elmozdulás
- 2. Társadalmi igazságosság, jóllét mindenki számára**
 - a fizetett munka egyenlőbb elosztása a társadalmon belül
 - a fizetett és nem fizetett munka (háztartási munka, gyerekek gondozása) egyenlőbb elosztása férfiak és nők közt
 - több szabadidő, több idő a családra és a közösségre
 - nagyobb lehetőség a saját élet irányítására – a magas elvárások és az alacsony kontroll negatívan befolyásolják a (lelki) egészséget és a várható élettartamot

Heti 21 órás fizetett munka

- Kedvező hatás a szülő-gyerek kapcsolatra – a fizetett munka mellett a család sokszor háttérbe szorul
- Munkából a nyugdíjas életformába való átmenet megkönnyítése – a hirtelen nyugdíjazás pl. 6-9%-os romlást okozhat a mentális egészségben a nyugdíjazást követő 6 évben
- Több idő mások gondozására, ápolására – a gondozási kötelezettség és a fizetett munka könnyebb összeegyeztetése
- Aktívabb társadalmi részvétel, pl. közösségi és politikai életben, választásokon
- A „humángazdaság” növelése – a mindennapokban rejlő erőforrások fejlesztése, pl. tapasztalat, tudás, készségek, emberi és társadalmi kapcsolatok
- A jóllét megteremtésében való részvétel – a szakmai és laikus tudás ötvözése a szolgáltatásokban

Heti 21 órás fizetett munka

3. Erős és virágzó gazdaság

- A gazdaságot igazítani a társadalom és a környezet igényeihez és nem fordítva
- Jobb teljesítmény a munkahelyen a munka és családi élet összeegyeztetését kísérő stressz csökkenése miatt
- A jövőben a gazdasági teljesítmény alapja nem a hitel és a fogyasztás kell, hogy legyen, hanem a háztartások gazdasági stabilitása és a megfelelő munka, ami egyenlően oszlik meg a társadalmon belül
- A hitelek generálta növekedés megszakítása
- Nagyobb társadalmi egyenlőség és költség-hatékonyabb szolgáltatások

Hogyan?

- Fokozatos bevezetés - 1092 munkaóra elosztása éves szinten

Előfeltételek

1. Munkaidő csökkentés

- Pl. Alacsonyabb bérnövekedés a munkaidő csökkentés kompenzációjára
- Pl. A túlóra korlátozása – helyette új munkaerő-felvétel
- Pl. Egy órára eső munkaerőköltség-kalkuláció egy főre eső munkaerőköltség helyett

2. Megfelelő megélhetés biztosítása

- Pl. progresszívabb adózás és jövedelem újraelosztás
- Pl. magasabb minimálbér

Előfeltételek

3. A társadalmi nemek közti viszony és a családi élet javítása

- Pl. Hosszabb fizetett szülői szabadság apáknak
- Pl. A férfiak gyermekellátásban és általános iskolai tanításban való részvételének ösztönzése a hagyományosan női munkakörök fellazítására

4. A normák és elvárások megváltoztatása

- Pl. A fizetetlen munka értékének kiszámítása országos szinten, a minimálbérrel számolva, és az eredmények közzététele

Köszönöm a figyelmet!